

A CERUT CEAUȘESCU INTERVENȚIA TRUPELOR TRATATULUI DE LA VARȘOVIA ÎN POLONIA?

Printre păcatele puse în seama lui Ceaușescu e și propunerea ca trupele Tratatului de la Varșovia să intre în Polonia pentru a face ordine acolo.

Informația a fost și este în continuare vehiculată ca axioma încorporată în ansamblul răului absolut Ceaușescu. Jurnaliști, politologi, istorici chiar o dezvoltă pe schema involuției liderului român: de la opozantul din 1968 care condamnase, spre admirația lumii democratice, invazia Cehoslovaciei de armatele a cinci țări din componența Tratatului de la Varșovia, la stalinistul draconic din anii '80 ce-ar fi pretins strivirea „Solidarității” cu tancurile. Valoare de adevăr fără probe a dobândit judecata aceasta subînțeleasă în aria reacțiilor lui Ceaușescu din decembrie 1989.

Istoria se scrie însă cu trimiteri la surse și cu dovezi.

Orice afirmație privind o decizie sau un proiect cu consecințe de ordinul schimbărilor de stat se cere analizată prin grila și cu uneltele meseriei istoricului. Pentru proba de adevăr, inevitabile sunt cel puțin două chestiuni. Prima: din ce surse provine informația dată? A doua: cu ce documente și argumente a fost și este ea justificată?

În acuzația adusă lui Ceaușescu singura sursă de care dispunem – cu valoare de martor finant în decizii – sunt memoriile generalului Jaruzelski. „Omul cu ochelari negri” fusese între 1980-1990 numărul unu

între oficialii Poloniei. El impusese și „legea marțială” (1981) contra Solidarității. Din aduceri aminte dacă se scrie însă istoria, pus lângă Ceaușescu, nu Jaruzelski e zmeu! Ceaușescu ceruse să se intervină în forță în Polonia, își „aminteă” Jaruzelski. Unde și când? – Jaruzelski nu mai specifică.

Putea fi, cum au zis politologi încercați, la începutul lui decembrie 1981 când Comitetul Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia se întrunise la Moscova. În toamna aceea, Solidaritatea își ținuse primul congres cu delegați reprezentând 10 milioane de membri. O forță nemaivăzută în istoria regimurilor comuniste se opunea astfel partidului oficial. Derivată din autoorganizarea muncitorească, în chiar spiritul dogmei marxiste, era singura forță legitimă.

Ori să fi fost făcută propunerea lui Ceaușescu la ședința Comitetului Politic Consultativ din iulie 1989 de la București. Ceaușescu era gazdă, iar candidații Solidarității tocmai câștigaseră alegerile, au „argumentat” gazetarii. De neconceput, pe atunci, un mai mare pericol în stabilitatea „forțelor revoluționare”!

Suntem acum însă în măsură să oferim probele pe baza cărora meseriașii istoriei confirmă ori neagă o ipoteză. În ceea ce privește momentul 1981, memoriile generalului Constantin Olteanu și ale generalului sovietic Gribkov – ambii participanți la întâlnirea reprezentanților

Tratatului la Moscova în decembrie 1981 – rezonează deplin. S-au încercat, într-adevăr, acolo, discuții despre o imixtiune armată în Polonia. Cei care i s-au opus au fost Ceaușescu și Kádár. În acest caz, memoriile celor doi generali sunt confirmate la București prin document de arhivă. Există stenograma ședinței CPEx ținută în timpul reuniunii de la Moscova pentru a-l mandata pe generalul Olteanu (ministru al Apărării Naționale) să exprime opoziția României la proiectul unei intervenții armate în Polonia.

Nici în 1989, în întâlnirea Comitetului Politic Consultativ de la București, Ceaușescu nu s-a făcut vinovat. Dovezile și argumentele ce vor fi prezentate în cele ce urmează cititorilor noștri infirmă acuzația ce i s-a adus. A cerut într-adevăr, în multe rânduri și diverse prilejuri, convocarea unei reuniuni internaționale a reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești pe tema schimbărilor și evoluției „căii spre comunism”. Inclusiv în ultima sa întrevedere cu Gorbaciov, dela 4 decembrie 1989, i-a fost refuzată acea inițiativă. Dar între proiectul unei consfățuri politice internaționale și o declarație de război nu poți pune semne și interpretări de echivalență.

În toți anii puterii sale, singura inițiativă de intervenție armată a lui Ceaușescu a fost împotriva românilor la finele lui '89.

Lavinia BETA

Precum în 1968, când a condamnat public invadarea Cehoslovaciei de trupele Organizației Tratatului de la Varșovia, Nicolae Ceaușescu s-a opus și în 1981 intervenției armate împotriva Solidarității poloneze FOTO: Muzeul Național de Istorie a României

CALENDAR

15 iulie (Sâmbătă)
Soarele a răsărit la 5:45, a apus la 20:57
Luna a răsărit la 18:39, a apus la 2:02
Sărbătoare creștină: Sf. Mucenici Chiric și Iulita; Cuviosul Iosif, Arhiepiscopul Tesalonicului; Sf. Vladimir, Luminătorul Rusiei

S-a întâmplat la 15 iulie 1989

- Un vapor încărcat cu deșeuri toxice colectate din țări vest-europene, în special din Italia și Danemarca, a fost prăbușit în Brazilia, întorcându-se în portul olandez Rotterdam. Vasul cu 1.000 de tone de deșeuri de oxid de zinc a plecat în luna mai din Rotterdam cu destinația portul brazilian Santos. Dar autoritățile sanitare braziliene au interzis descărcarea acestor deșeuri. În urma analizelor chimice s-a constatat că, pe lângă oxid de zinc, deșeurile conțineau, de asemenea, oxizi de plumb și cadmiu. Organizația ecologistă olandeză a cerut ca deșeurile toxice să fie retrimise în țările din care provin;

- La 14 iulie, Ziua Națională a Franței, la Paris au avut loc festivitățile prilejuite de împlinirea a 200 de ani de la căderea Bastiliei și începerea Revoluției Franceze. A avut loc o paradă militară, s-au organizat spectacole și alte manifestări;
- Un avion militar de tipul F-16, aparținând forțelor aeriene belgiene, s-a prăbușit ieri în cursul unui zbor de rutină în apropierea localității Saint-Iber. Ambii piloți au reușit să se catapulteze.

Ramona VINTILĂ

JURNALUL ZILEI

Exact la mijlocul lunii iulie 1989 urmau să se împlinească 14 ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român. Desfășurat între 19 și 24 iulie 1965, acesta a fost Congresul care l-a adus pe Nicolae Ceaușescu mai întâi la cărma PCR și, mai târziu, în înalta funcție de Președinte al României socialiste.

Aniversare

În luna iulie 1989 se impusege, de mult timp, sintagma „Epoca de Aur”, adică era de progres și bunăstare

care delimita exact anii de când Nicolae Ceaușescu se afla în vârful piramidei politice din țara noastră. Apropierea aniversării a 14 ani de la cel de al IX-lea congres al PCR a declanșat concursul de omagii adresate „Celui mai iubit dintre fiii-Patriei”. Omagii care au fost prezentate peste tot: pe ecranele televizoarelor, la radio și în ziare. Care nu mai pridideau să ne aducă aminte că 1965-1989 a fost o perioadă de mărețe înfăptuiri, a fost „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

(Continuare în pag. a II-a)

1980: „Nu dorim să ne amestecăm în problemele interne din Polonia!”

În 1981, prim-ministrul și totodată liderul Partidului Muncitoresc Unit Polonez (PMUP), generalul Wojciech Jaruzelski, impusese legea marțială în Polonia cu scopul de a pune capăt mișcărilor sociale din țara respectivă și de a reprima orice fel de opoziție la adresa guvernului pe care îl conducea (inclusiv desființarea sindicatului „Solidaritatea”). Atitudinea critică pe care Ceaușescu a avut-o față de Wojciech Jaruzelski are conexiuni evidente cu evenimentele ce au avut loc în Polonia în anii 1980-1981. De exemplu, cu prilejul reuniunii de la Moscova a liderilor partidelor comuniste și muncitorești din statele membre ale Organizației Tratatului de la Varșovia

(4-5 decembrie 1980), Nicolae Ceaușescu a afirmat răspicat: „Doresc de la început să declar că Partidul Comunist Român, Comitetul nostru Central, poporul român consideră că problemele din Polonia trebuie să fie soluționate de către Partidul Muncitoresc Unit Polonez, de clasa muncitoare, de poporul polonez într-o deplină unitate, pornind de la necesitatea asigurării dezvoltării socialiste a Poloniei, a întăririi continue a independenței și suveranității sale, a forței sale economice, a bunăstării materiale și spirituale a poporului, a întăririi conlucrării cu țările socialiste”.

(Continuare în pag. a III-a)

MARTOR IMPLICAT

1981: Ceaușescu și Kádár s-au împotrivit intervenției în Polonia

În 1989, până la Congresul al XIV-lea, generalul (r) Constantin Olteanu a fost secretar al CC pe probleme de propagandă. După Congres și-a menținut funcția de secretar al CC, dar și în coordonarea relațiilor internaționale. Ca și component al CC al PCR a fost în miezul deciziilor politice între 1979-1989. Între 1980-1985 a fost ministrul Apărării Naționale. În această calitate, a ținut legătura cu Nicolae Ceaușescu de la ședința Comitetului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia, ținută la Moscova la 2-3 decembrie 1981.

Reproducem în cele ce urmează fragmente din memoriile sale despre respectiva ședință. Selecția și subtitlurile ne aparțin.

Întorsătură neașteptată

Consfătuirea a debutat firesc, în dimineața zilei de 2 decembrie, sub auspiciile gazdei, mareșalul Dmitri Ustinov, ministru al Apărării al URSS, fără nici un indiciu că ar urma ceva neașteptat.

(Continuare în pag. a IV-a)

1989: „Orientarea polonezilor este în acord cu Uniunea Sovietică”

În vara anului 1989, în presa occidentală s-a vehiculat ideea că Nicolae Ceaușescu a propus ca unități ale armatelor statelor membre ale Organizației Tratatului de la Varșovia (OTV) să intervină în Polonia, cu scopul de a bloca accesul la putere al liderilor anticomuniști ai Sindicatului „Solidaritatea”.

Informația respectivă a apărut în mediile politice și jurnalistice în contextul în care la București avusese loc reuniunea Comitetului Politic Consultativ al OTV (7-8 iulie 1989). Cu acel prilej, Nicolae Ceaușescu și-a reiterat poziția exprimată în anii precedenți. În opinia sa, propunerile sovietice de reformare a sistemului politic din

statele membre ale OTV puteau avea consecințe nefaste asupra întregului edificiu politic creat de Stalin în Europa Centrală și de Est după cel de-al doilea război mondial. În același timp, liderul român s-a străduit să-i convingă pe ceilalți conducători ai partidelor comuniste care au participat la reuniunea de la București să accepte propria sa viziune referitoare la reformarea OTV. Ceaușescu dorea transformarea alianței respective într-o structură politico-militară pe care sovieticii să nu o poată folosi în scopul impuneri unor schimbări politice în statele membre ale OTV.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Fericirea avea chipul gecii crem, din velur“

Ana Mitrache avea 20 de ani în 1989 și locuia în Caracal. „Îmi dau seama acum că nu am avut timp să mă dezmeticesc și îmi pare neșus de bine. Când ești copil, nu simți dezamăgirile și îngrădirile vieții, mai ales ale regimului. Îți făceai de lucru, te afundai în joc, nu aveai timp să privești nefericirea de pe chipul părinților. Mai ales la țară. Fugeai în vie și nu știa nimeni, leneveai în voie și priveai soarele, vorbeai cu pășările și nu mai aveai timp să te necăjești.

Încă mai păstrez vie amintirea corului din școală. Aveai, n-aveai voce, nici nu se punea problema să nu participi, dacă ți se cerea. Corul era instrumentul principal de preaslăvire a lui Ceaușescu, respectul elevilor față de conducătorul suprem. Cântam când venea Ceaușescu în vizite, pregăteam adevărate manifestatii. Gardurile erau impodobite cu velințe colorate, lumea purta costume naționale și prin veșele tuturor gâlgăia un patriotism trucat. Noi, copiii, nu știam prea bine ce se întâmplă în jurul nostru, eram felițiți când fluturam stegulele și cântam rime. Mai țin minte și acum câteva: «Ceaușescu și poporul/

Pâinea noastră, viitorul!» sau «Ceaușescu, România/ Stima noastră și mândria!».

Și, în timp ce alții se zbăteau să nu ne fie nouă greu și să ne pună ceva pe masă, Ceaușescu și consoarta se plimbau în mașini decapotabile și salutau cu mișcări ale brațelor poporul.

În clasă, în timpul orelor, atmosfera de lucru era incremenită. Doar ne veghea Ceaușescu de deasupra tablei, de parcă era omniprezent. Profesorii și învățătorii nu îndrăzneau să crăcească și își cântăreau cu grijă fiecare cuvânt într-o regie generalizată. Uniforma era obligatorie. Nici prin cap nu-mi trecea să-mi uit acasă benția albă. Tot tacămul era complet: sarafane negre, lălai, numărul matricol în piept, de parcă am fi fost osândiți. Într-un fel eram, numai că, fiind copii, nu voiam să ne intristăm. Îleșeam în curtea școlii și ne jucam șotron, «Țară-țară, vrem ostași» și țije. Nimeni din generația mea nu are cum să le uite. Sunt jocurile pe care le-am moștenit și am încercat să le dăm mai departe.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

15 IULIE

Azi, regimul cultivă o confuzie bine calculată și pernicioasă pentru cetățenii români, menită să înăbușe orice reacție internă, dar mai ales externă, anume, confuzia între conceptul de suveranitate statală, aceasta implicând ideea de „neamțec în treburile interne ale altor state” și cel al normelor fundamentale care articulează viața umană, din perspectiva valorilor ei esențiale, în raport cu puterea statală, oricare ar fi ea. Recunoașterea și respectarea

acestor norme trebuie să devină obligatorie pentru orice stat civilizat. Ele coincid cu drepturile omului, iar statele civilizate – inclusiv România – au semnat acorduri internaționale în acest sens.

În perspectiva conceptului de „neamțec...” e firesc ca un stat modern, autonom să revendice acest principiu legitim de a decide singur, fără ingerința vreunui alt stat, asupra gestionării politicii sale externe, a sistemului său de alianțe în funcție de sistemele interne: financiar-bancar, de producție, de cultură etc.

(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

Probabil o importantă zi din viața soților Ceaușescu în vârstă lui 1989: sâmbătă 15 iulie, au plecat la Neptun. Până la 1 septembrie, toată „curtea” secretarului general s-a stabilit, în jurul acestuia, în vilele din Neptun și Snagov. Au fost și acolo ședințe și primiri dar mai puține, căci în sanctuarele zeilor nu pătrund muritorii de rând.

În prima parte a zilei, la Cabinetul 2 au fost obișnuite primiri. Poliana Cristescu întâi cu care a petrecut aproape un ceas (10:10-11:05). Apoi secretarul cu propagandă Constantin Olteanu, ministrul Finanțelor Ion Pătan (de două ori), Ion Ursu și Silviu Curticeanu.

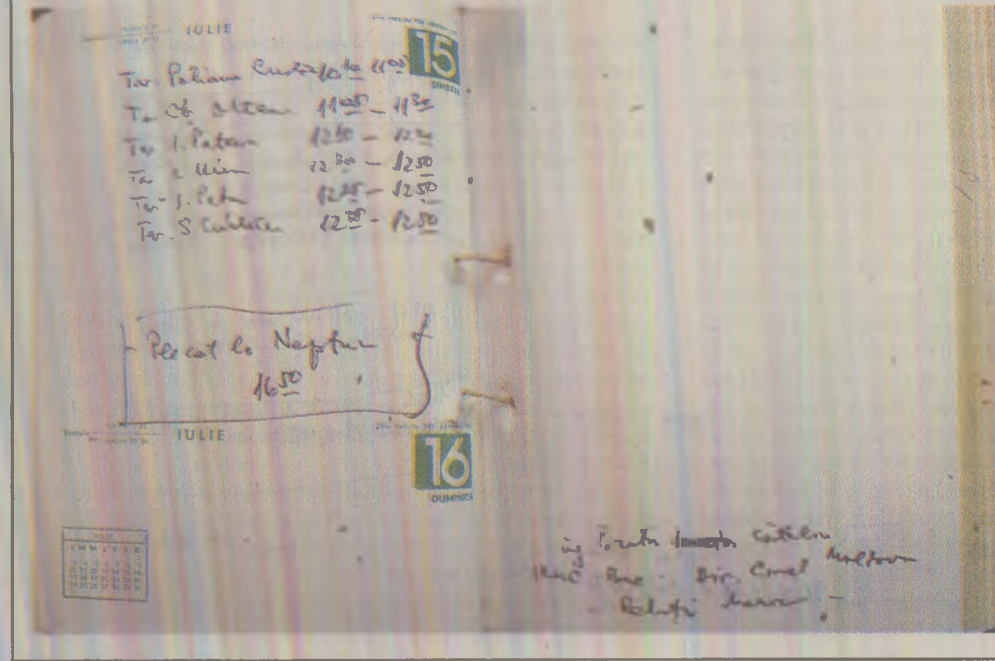
La 16:50 a fost consemnată în agenda plecarea la Neptun. S-au deplasat, probabil, soții Ceaușescu cu elicopterul. Pregătirea și transportul garderobei și obiectelor personale au luat zile întregi personalului administrativ. Bucătări, ospătari,

femei de serviciu și-au urmat stăpânii.

Fiecare familie de demnitar înalt repeta parcursul primei familii a țării. Fiecare avea, după rang, vila lui în apropierea reședinței lui Ceaușescu. Aceasta fusese una dintre primele schimbări în viețile demnitarilor după venirea lui la putere. Stațiunea lor din vremea lui Dej fusese, pe litoral, Eforie. „Chiar în 1965, însă – mi-a relatat Alexandru Bărlădeanu –, Ceaușescu a pus să se construiască șapte vile noi la Neptun, pentru membrii Prezidiului CPEx. Era vila lui, a lui Maurer, apoi veneau în ordine alfabetică: Apostol, Bărlădeanu, Bodnăraș”. Vila ce i-o destinase Ceaușescu a descris-o în următorii termeni: „era de un lux tipător, primitiv: multă marmură, mese de masaj, băi mari.”

Cum va fi arătând luxul „tipător” al acelor vile, cine și cum le mai folosește acum?

Lavinia BETA

1989: „Orientarea polonezilor este în acord cu Uniunea Sovietică“

(Urmare din pag. 1)

Opoziția permanentă manifestată de conducătorul PCR față de propunerile sovietice de reformare a OTV a accentuat dezacordurile dintre Ceaușescu și Gorbaciov. Acestea au atins un punct critic în luna august 1989, când liderul PCUS a fost de acord cu propunerea făcută de generalul polonez Wojciech Jaruzelski, referitoare la formarea în Polonia a unui Guvern condus de Tadeusz Mazowiecki – unul dintre liderii Sindicatului „Solidaritatea”.

În opinia lui Ceaușescu, Tadeusz Mazowiecki „este cunoscut ca anti-socialist, în strânsă legătură cu cercurile imperialiste reacționare”.

Cedarea de bunăvoie de generalul Wojciech Jaruzelski a funcției de prim-ministru unui lider al Sindicatului „Solidaritatea” a fost considerată de Ceaușescu o eroare gravă. Acesta a propus imediat tuturor liderilor statelor membre ale OTV să se întâlnească pentru a discuta despre subiectul respectiv și pentru a adopta măsuri în consecință.

Propunerea respectivă nu a fost acceptată nici de polonezi, nici de sovietici. În ședința din 21 august 1989 a CPEx al CC al PCR, Ceaușescu a declarat că „orientarea polonezilor este în acord cu Uniunea Sovietică și cred că se poate spune chiar mai mult, adică este chiar la sfatul Uniunii Sovietice. Însă, după părerea mea, sfaturile sunt greșite, nu corespund intereselor Poloniei, nu corespund cauzei socialismului în Polonia, pentru că ele deschid calea «Solidarității», care este, așa cum s-a demonstrat în deceniul acesta, o agentură a imperialismului străin, în primul rând a Statelor Unite ale Americii (...)»

Deși nu cunoaștem intru totul situația, considerăm că lucrurile sunt foarte grave. În orice caz, Partidul Muncitoresc Unit Polonez se pronunță pentru a-și menține rolul important în politică. Sigur, este greu să spunem cum vor evolua lucrurile”.

În opinia noastră, atitudinea lui Ceaușescu la ședința CPEx al CC al PCR din 21 august 1989 poate fi considerată normală, ținând cont de ideile sale.

Având în vedere că, până în prezent, nu au fost publicate nici un fel de probe care să dovedească intenția lui Nicolae Ceaușescu de a solicita trimiterea în Polonia de trupe ale Organizației Tratatului de la Varșovia, în vara anului 1989, putem afirma următoarele:

1. Ceaușescu a condamnat categoric intervenția în Cehoslovacia a trupelor statelor membre ale Or-

În vara lui '89, regimul de la București califica „Solidaritatea” lui Lech Walesa „agentură a imperialismului străin, în primul rând a Statelor Unite ale Americii” și a administrației Bush

ganizației Tratatului de la Varșovia din august 1968. Acțiunea sa i-a deranjat pe liderii statelor care au trimis trupe pentru înăbușirea „Primăverii de la Praga” (URSS, RDG, Polonia, Ungaria și Bulgaria).

2. Ceaușescu s-a opus categoric ideii de a se trimite în Polonia trupe ale Organizației Tratatului de la Varșovia în anii 1980-1981, cu scopul de a pune capăt mișcării sociale inițiate de liderii Sindicatului „Solidaritatea”.

3. În „A.N.-1 Regulamentul operațiilor trupelor de uscat” – document intrat în vigoare la data de 1 octombrie 1986 – s-au precizat situațiile în care trupele române aveau dreptul să treacă dincolo de frontiera de stat: conducerea unitară politico-militară de partid a eforturilor de război, astfel „Art. 2. Caracteristicile războiului de apărare a patriei dus de întregul popor sunt determinate de conjunctura politico-militară în care se desfășoară, sco-

purile urmărite, forțele participante, particularitățile geoclimatice ale teritoriului național și de caracterul acțiunilor militare desfășurate pe uscat, în aer și pe apă.

Principalele caracteristici ale acestui gen de război sunt: legitimitatea lui, izvorâtă din dreptul sacru al poporului român la libertate, independență națională, suveranitate și integritate teritorială; angajarea întregului potențial demografic și economic, științifico-tehnic, politico-moral și cultural în lupta împotriva agresorului; desfășurarea operațiilor pe teritoriul național, iar în unele situații de excepție, determinate exclusiv de necesitatea urmăririi inamicului, și dincolo de frontiera de stat; conducerea unitară politico-militară de partid a eforturilor de război (...) posibilitatea prelungirii duratei războiului, timp în care forțele inamice sunt supuse uzurii și nimicirii.

Art. 3. Scopul politico-militar general al războiului de apărare a patriei dus de întregul popor constă în respingerea agresivității, menținerea cu orice preț a integrității teritoriale a patriei și asigurarea libertății, independenței și suveranității naționale. El se realizează prin producerea unor pierderi mari inamicului, oprirea ofensivei acestuia, câștigarea inițiativei și trecerea la ofensivă pentru nimicirea, capturarea sau alungarea trupelor agresoare care au reușit să pătrundă pe teritoriul național și restabilirea integrității teritoriale a patriei”.

Practic, orice intenție de depășire a granițelor țării de către unitățile militare române trebuia aprobată special de Nicolae Ceaușescu și de Marea Adunare Națională. Regulamentul A.N.-1 era în concordanță cu doctrina militară națională, inițiată de liderul PCR în anii

'70, și cu cele două „Directive ale Comandantului Suprem al forțelor armate ale RS România privind pregătirea de luptă și politica armatei”, care a intrat în vigoare în 1981, respectiv în 1986.

În plus, din stenograma ședinței CPEx al CC al PCR din 21 august 1989 rezultă faptul că Nicolae Ceaușescu a solicitat intrarea de urgență a liderilor statelor membre ale Organizației Tratatului de la Varșovia. De asemenea, secretarul general al PCR a solicitat efectuarea de Eduard Sevardnadze, ministrul sovietic al Afacerilor Externe, a unei vizite la București – pentru un schimb de opinii despre situația politică și socială existentă în Polonia. În documentul menționat nu s-a consemnat nici o informație în legătură cu intenția lui Nicolae Ceaușescu de a se trimite în Polonia trupe ale OTV.

Dr Petre OPRIȘ

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Spre exemplu, Olga Mihăescu-Moisescu, de la Institutul de Economie Industrială spunea că „Datorăm secretarului general al Partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, elaborarea unei concepții științifice unitare privind dezvoltarea echilibrată a întregii economii naționale și integrarea armonioasă a industriei cu ramurile ei de vârf, într-un amplu proces de prefaceri structurale ale activității productive”.

Progres la ARO

De câțiva ani buni, România începuse să importe din ce în ce mai puține produse provenite din străinătate. Dacă noi puteam trăi fără banane și portocale, industria o ducea însă din ce în ce mai greu din cauza „izolării” tehnologice la care era obligată. Într-o perioadă în care știința și tehnica evoluau extrem de rapid, inginerii și muncitorii români trebuiau să se descurce cu ceea ce aveau la îndemână. În 1989, întreprinderea ARO Câmpulung producea niste automobile de teren care își câștigaseră deja o anumită celebritate pe piețele externe. Dar, în lipsa importurilor de utilaje moderne și performante, specialiștii români trebuiau să-și proiecteze și să-și construiască prin eforturi proprii, majoritatea mașinărilor de care aveau nevoie. Fapt care nu a trecut neobservat. Și nelăudat: „Pentru ca Aro, binecunoscutul autoturism de teren românesc, să poată străbate toate drumurile lumii a fost nevoie ca și construcția prestigiosului automobil, practic întreaga uzină muscelană să parcurgă un drum plin de încercări, pentru modernizarea continuă a producției și a muncii desfășurate în fiecare atelier. Soluția rezolvării prompte a problemelor a fost găsită în sporirea flexibilității fluxurilor de producție și în construirea unui centru de producție, cu forțe proprii a unor linii întregi de fabricație a utilajelor complexe de care era nevoie”. Bine sau rău, această soluție a funcționat, iar ARO circula, într-adevăr, pe șoselele lumii.

Garanții pentru Ceaușescu

În vara anului 1989 a avut loc o premieră inedită: un organism politic a depus garanție pentru Nicolae Ceaușescu. Concret, Școala Centrală pentru Pregătirea Cadrelor UTCA, „garantată” că Nicolae Ceaușescu este cea mai bună opțiune pentru viitorul României Socialiste. La 15 iulie 1989, opinia publică a fost anunțată că „La Academia de Studii Social-Politice de pe lângă CC al PCR a avut loc festivitatea de închidere a cursurilor Școlii Centrale pentru pregătirea cadrelor Uniunii Tineretului Comunist. Cu această ocazie, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost adresată o telegramă în care se da expresie adeziunii depline la Hotărârea Plenerului Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 27-28 iunie cu

privire la propunerea de realizare la apropiatul forum al comunistilor români a tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al Partidului”. Iar școala care îi pregătea pe viitorii activiști UTC vedea „în această istorică opțiune o garanție fermă a mersului neabătut înaintea României, pe calea socialismului și a comunismului”.

Vizita militarilor polonezi

De câțiva ani buni, Polonia se confrunta cu o puternică mișcare sindicală care contesta regimul comunist și revendica, din ce în ce mai insistent, schimbarea radicală a regimului politic. În timp, în această țară frățească „au existat și câteva episoade deosebit de dramatice, în cursul cărora Armata Poloneză a deschis focul împotriva propriului său popor.

Bineînțeles că acele evenimente nu i-au impresionat nici pe liderii politici de la București și nici pe comandanții oștirii Române. La 15 iulie 1989 s-a anunțat oficial că „La invitația Consiliului Politic Superior al Armatei Republicii Socialiste România, o delegație de activiști de partid din Armata Polonă, condusă de general de armată Tadeusz Szcala, șeful Direcției Principale Politice a Armatei Polone a efectuat o vizită în țara noastră. Oaspeții au fost primiți de tovarășul Emil Bobu, membru al CPEx, secretar al CC al PCR. Delegația a fost primită și de generalul Vasile Milea, membru supleant al CPEx și ministru al Apărării Naționale”.

De asemenea, în „Delegația militară polonă a efectuat schimburi de experiență pe probleme ale muncii de partid, cu o delegație condusă de gen. lt. Ilie Ceaușescu, adjunct al Ministrului Apărării Naționale și secretar al Consiliului Politic Superior al Armatei”.

Frăția româno-coreeană

Organizată anual, „Luna de solidaritate cu lupta poporului coreean” consta într-un soi de „expoziție itinerantă” în cadrul căreia anumiți activiști din „țara prietenă” erau plimbați prin diferite locuri din țara noastră. La 15 iulie 1989, „Luna de solidaritate” a ajuns și la Institutul de Marină din Constanța.

Acolo a avut loc o adunare festivă, în cadrul căreia „atașatul militar, aer și naval al Republicii Populare Democratice Coreene la București, col. Pak Zi Săk s-a întâlnit cu cadre și elevi din această instituție militară de învățământ superior, cărora le-a vorbit despre semnificația evenimentului”. După această întâlnire, viitorii marinari care au participat la „eveniment” au avut fericita ocazie de a viziona „filme documentare și o expoziție cu aspecte din activitatea poporului și Armatei RPD Coreene”.

Vasile SURCEL

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Dar atunci când într-un stat nu sunt respectate legile în vigoare privind libertățile și drepturile cetățenilor, când în acel stat domnește arbitrarul, când justiția, învățământul, cultura sunt manipulate de putere; când adevărul istoric este contrafăcut, când se dărâmă biserici și monumente, când individulul „nu” i se dă dreptul de a se exprima, de a se întruni, de a se informa, de a călători; când individulul i este interzisă libertatea conștiinței morale, el fiind constant obligat – sub presiunea înspăimântării – să spună și să proclame ceea ce nu gândește, să preamărească un regim pe care îl detestă, atunci statele civilizate au chiar obligația să se „amestec” în așa-zisele „treburi interne” ale statului respectiv, pentru a salva existența unei națiuni lovită în fibra ei vitală și morală. Distrugerea spiritualității unui popor este o pierdere pentru omenirea întreagă.

Doina Cornea, Jurnal. Ultimele caiete – urmat de o convorbire între Doina Cornea, Ariadna Combes, Leonfin Iuhas, moderată și consemnată de Georgeta Pop, Fundația Academia Civică, Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului, 2009, p. 59-60

Ori urmare a discuției cu Sturzu ori a celei cu Crihană – dacă nu a ambelor – s-a luat hotărârea înțeleaptă să nu se scrie despre cartea mea de poezii în „Convorbiri”. Cum „indicația” nu pare să vină de „mai sus” – tocmai a apărut un articol într-o revistă bucuresteană – avem o probă indubitabilă că inițiativa represiunii, ca să zică așa, poate să vină și „de jos”, nu numai „de sus”. E mai bine așa – un pic de „democrație” nu poate să strice acestui aparat „îmbătrânit în rele”.

Un prieten îmi spune „Bancurile nu ne bagă în rahat, nu ne scot din el,

dar ne ajută să ne simțim mai bine acolo”. Probabil chiar așa și este și asta-mi întărește impresia, pe care o am de mai mulți ani, că foarte multe bancuri sunt produse de fapt de „ei”, ca să funcționeze drept supape de reducere a tensiunii potențiale a corpului social. În 1977, după cutremur, chiar a doua zi, la prima oră, am auzit câteva zeci de bancuri legate de sinistrul eveniment din seara precedentă. Căruia om normal i-ar fi ars de făcut bancuri în mijlocul unei tragedii de asemenea proporții? Nu încapă îndoială – trebuie să aibă câteva colective „de cercetare” – care lucrează tocmai în acest sens. Ceva legat, probabil, de direcția de dezinformare a Securității. Altfel nu se poate explica nici „promptitudinea” anumitor serii de bancuri, nici anumite „paseje” ale lor care excită tot ce e mai josnic în om – de pildă, evocarea „morții fictive” a unui personaj urât sau, măcar, a unei „boli mortale” de care acesta suferă –, nici o multitudine de alte elemente care, în fond, fac jocul sistemului. Cum spuneam, fie prin reducerea tensiunii, fie prin „înțeleapta” ei canalizare. Căci încredere așa avea în spontaneitatea și productivitatea folclorică a talentului nostru popor, cu tot regretul, trebuie să constat că nici aici nu e mână de amatori, ci de profesioniști! În fond, și dezinformarea a devenit o meserie. Și încă una „esoterică”. A devenit, pe naiba! De la Sun Tze și „Arta războiului” încoace este o meserie. Ar trebui folosit ce spune Sun Tze – sau, mai aproape de noi, Volkoff în „Dezinformarea, armă de război” – pentru a deconstrui discursul pe care ni-l servește nouă puterea. Nu cel mai grosolan dintre „discursurile majore”, ci cel mai subtil ce face apel la „pericolele externe”, la „lupta pentru pace” (frumos oximoron!), la reformele care la noi au avut loc deja.

Liviu Antonesei, Jurnal din anii ciumei: 1987-1989. Încercări de sociologie spontană, Iași, Polirom, 1995, p. 86-87

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Lucru de mântuială la Fabrica de Mobilă din Pipera

Ministerul Finanelor, ca răspuns la scrisoarea maistrului inventator Constantin Mohan, ne informează că recompensele cuvenite autorilor de invenții intră sub incidența Decretelor nr. 200/1982 și nr. 352/1984. Potrivit prevederilor legale, se scutesc de impozit inventatorii cărora li s-au acordat certificate de inventator pentru suma de până la 10.000 lei inclusiv, din recompensa acordată pentru fiecare invenție. Dacă invenția este comună mai multor persoane, impozitul se calculează la cota parte a fiecărei persoane, după ce s-a scăzut o singură dată tranșa neimpozabilă de 10.000 lei. Recompense pentru invenții se impun la cotele și în condițiile prevă-

zute de art. 1 din HCM nr. 543/1970, cu modificările ulterioare. În situația în care partea din recompensa impozabilă cuvenită unui coautor este de 10.20 lei, se aplică cota de impozit de 3,20%. În cazul când partea cuvenită unui coautor depășește 10.20 lei, suma respectivă se împarte la 12 luni, se calculează impozitul aferent sumei lunare astfel determinate și aceasta se înmulțește cu 12, rezultând astfel impozitul de plată.

...

Subsemnatul Alexandru Dănilă din București, str. Crăciun nr. 14, sunt posesorul unei mobile de dormitor și al unei biblioteci model Viorela. Le-am

cumpărat de la magazinul de specialitate, dând destui bani, dar în foarte scurt timp s-au deteriorat într-un hal fără de hal. Fiind din plastic și prost lipite, modelele aplicate pe ușile șifonierului au căzut, la bibliotecă ramele de sus nu se pot fixa că fabrica nu le-a croit exact, lacul de pe ele s-a cojit, încât nici nu pot să vă spun cum arată, mai bine v-aș fi trimis o fotografie, să vă convingeți. Supărarea mea și a familiei mele este, cred, destul de îndreptățită, deoarece, mă gândesc eu, oare cei care au confecționat această mobilă – cei de la CIL Pipera – nu au simțit lucrul bine făcut?

Mihai Merişanu
Flacăra, nr. 26/1989

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Fericirea avea chipul gecii crem, din velur“

(Urmare din pag. 1)

Toți purtam în gând trauma bătailor cu nuielușă. N-am cum să uit vergile și dungile umflate din palme. Dacă nu știai lecția, nu era altă cale de scăpare – bătaia era ruptă din rai. Printre lacrimi, printre suspine, deveneau înțeles, înțeles un robotel care memora pagini întregi și, evident, poezii închinate partidului. Poeziile îmi plăceau, dacă nu știai una, nu existai, dar eu știam mai multe și mă mândream. De-abia așteptam serbările. Era însă o perioadă pe care o uram cu toții: perioada în care erai luat de la școală și dus pe câmp, în practica agricolă. Activitatea didactică era întreruptă, țara avea nevoie de muncitori, nu de intelectuali. Atunci aș fi preferat să mi se aplice nu știu câte lovitură de nuielușă, numai să nu mă trimită la cules de porumb pe câmp, în arșiță.

Erau însă și bucurii. Eu țiin minte că îmi fusesem propria grădiniță, cultivam flori acolo, morcovi, pătrunjel, pe care le îngrijeam cu plăcere. Erau ale mele. Sau asta credeam eu la acea vreme. Aveam mulți prieteni. Ne întâlneam în vie și întindeam masa cu ce aducea fiecare. Era o adevărată desfătare. Măncare nu era cu duimul, mai norocos erai dacă aveai pile. Pâinea se dădea greu. În afară de pâine, se mai fabricau și cornuri. Acelea se dădeau la liber. Doar că trebuia să te trezești cu noaptea în cap să le capeți. Doar în centrele mai mari ale țării se găsea mai ușor pâine. Am fost de că-

teva ori la București și la Craiova. Grâu nu aveam, așa că nu aveam cum să facem în casă. Plecărilor astea le așteptam cu nerăbdare, căci pentru mine erau o bucurie. Nu și pentru mama. Nu aveai voie să cumperi cu sacii și erai urmărit de Miștie. Era să ne prindă o dată. Ne întorceam de la București cu un sac de pâine și ne-am ascuns într-un parc. Viața era o fugă continuă. Cei mai fericiti erau aceia care alergau repede. Pare ciudat pentru omul de azi să mai cumpere un sac de pâine, dar pe atunci nu era. Imediat ce ajungeam acasă cu ea, întindeam așternuturi pe pat și o răsfiram acolo. Odăta uscată, pâinea nu mai mucegia. Așa o prețuim foarte mult. Cât despre dulciuri, eu sunt din generația copiilor care mâncau zahăr ud pe pâine când aveau poftă de ceva dulce. În zilele bune, adică atunci când primeam marfă, cofetăriile erau pline până la refuz. Stăteau o zi la coadă și, când îți venea rândul, se termina marfa. Nici nu știam cum arată bananele, doar din auzite. Când prindeam, luam mai multe. Erau verzi, dar ce mai conta. Când ajungeam acasă, le înveleam în ziar și le așezam sus pe mobilă să se coacă. Ni se lungeau urechile până se coceau bananele. Până atunci, ne potoleam pofta cu struguri, cu pâine sau cu untură pe pâine. Nu făceam mofturi.

Moș Crăciun era și el sărac. În brad, merele și nucile țineau loc de globulețe. Eugeniile erau la putere. Mai primeam haine, puiovere. Astea se mai găseau, dar cu mâncarea era o problemă.

Mă îndrăgostisem de o geacă de velur crem. Fericirea avea pentru mine chipul gecii crem de velur.

„Când am mai crescut, am cunoscut și alte distracții. Mergeam la discoteca de la căminul cultural, la cinematograful. Cum trecea caravana prin sat să anunțe un film nou la cinema, cum se umplea de copii și atmosfera se precipita. Lumea ieșea la poartă și se mișca. Totul era o minune permanentă, iar sălile de cinema erau pline. De cum se stingeau lumina, tinerii aveau voie la sărutat. Era locul tuturor posibilităților. Rulau filme indiene și era o nebunie. Trăiam la maximum, ne identificam cu actorii, ne hrăneam cu iluzii. Parcurile erau și ele pline de tineri. Ne plimbam cu hidro-bicicletele și mergeam și la restaurant, că îți mai permiteai. Îmi plăcea pe terasa Hotelului Romula. Se mai organizau și baluri folclorice, duminica era horă în sat. Se alegea regina balului, iar dacă erai frumoasă, bine îmbrăcată și stăpâneai pașii de joc, puteai să accezi la titlu.

Tinerii erau mai uniți pe vremea aceea. Ne adunam în fața casei în fiecare seară și făceam sezoțtoare, iar în zilele de sârbătoare scoteam mesele afară și le umpleam cu ce aveam noi mai bun. Cu plusuri și minusuri, cred că dacă știi să-ți faci viața frumoasă, reușești. Lumea, acum ca și atunci, e și acolo care știe să rădă, indiferent dacă și mișcă buzele sau nu”

(a consemnat Cristina LICA)

1980: „Nu dorim să ne amestecăm în problemele interne din Polonia!”

(Urmare din pag. 1)

În finalul discursului de la Moscova, liderul român a declarat fără echivoc: „Nu dorim să ne amestecăm în problemele interne din Polonia”. Rezolvarea crizei respective depindea, în opinia sa, de elaborarea unui program politic de către conducerea PMUP în conformitate cu preceptele ideologice comuniste, care indicau clasa muncitoare drept singura forță politică progresistă. Totodată, Ceaușescu a declarat că nu este de acord cu ideea existenței unor sindicate independente în Polonia și susținea că „toată forța antisocialistă și reacționară încearcă să pună sub semnul întrebării realizările socialiste, pentru a submina rolul conducător al partidului și pentru a putea să-și promoveze politica lor”.

Pentru ca noul program politic să aibă succes, liderul român considera că era necesar să se atenueze criticile din interiorul PMUP la adresa propriilor conducători pentru a se evita apariția fracționismului. A sugerat și realizarea unei campanii de imagine în care să se prezinte numai evenimente și realizări pozitive care avantajau partidul comunist polonez. De asemenea, el a propus promovarea masivă a muncitorilor „în diferite munci de conducere până la Congres, care

să-și asume răspunderea și să asigure organizarea Congresului, imprimându-i un spirit revoluționar, muncitoresc”.

Pentru a doua oară, Ceaușescu a revenit asupra ideii de a nu se interveni în Polonia cu trupe ale statelor membre ale OTV: „Nu trebuie să scăpăm din vedere că posibilitatea unei intervenții din afară ar reprezenta pentru socialism, în general, un lucru grav, iar pentru politica de destindere și de pace cu atât mai mult”.

Un an mai târziu, la consfătuirea de la Moscova a miniștrilor Apărării ai statelor membre ale OTV (1-4 decembrie 1981), mareșalul sovietic Dmitri Ustinov i-a informat pe toți cei prezenți la reuniunea respectivă – în cadrul unei ședințe separate, care nu fusese prevăzută în ordinea de zi – că generalul Jaruzelski a solicitat acordarea de ajutor din partea „tărilor-prietene” printr-o telegramă adresată Comitetului Miniștrilor Apărării. Momentul este larg descris în cartea generalului Constantin Olteanu, ministrul Apărării de atunci.

Nu a insistat însă asupra faptului că în timpul ce la Moscova se purtau aceste discuții, Ceaușescu i-a convocat imediat într-o ședință pe membrii CPEx. Reuniunea-fulgeră început la ora 13:00 (ora României) și, potrivit conținutului stenogramei ședinței,

putem aprecia că aceasta a durat aproximativ o jumătate de oră.

Decizia adoptată în cursul acelei ședințe a fost exprimată în mod clar chiar de Nicolae Ceaușescu: „În primul rând, este o problemă politică și nu militară și ar trebui să spunem că nu este necesar ca problemele politice să fie discutate de militari și ca atare să nu fim de acord cu nici o referire (...) Fondul problemei acesta (sic!) a fost la nivelul primilor secretari și a conducătorilor de guverne. Fiind o problemă militară, cred că ei (miniștrii Apărării – n.r.) să-și vadă de treabă și să nu fim de acord să ne angajăm în nici un fel de acțiuni (...) Este o problemă politică. Nu este o problemă pe care s-o discute militarii”.

Atât liderul PCR, cât și ministrul român al Apărării Naționale au sugerat că paragraful propus de mareșalul Dmitri Ustinov fusese o intervenție militară în Polonia a Organizației Tratatului de la Varșovia.

După încheierea ședinței Comitetului Politic Executiv, generalul Olteanu a primit ordin de la Nicolae Ceaușescu să nu accepte introducerea paragrafului propus de mareșalul Dmitri Ustinov în comunicatul de presă. La rândul său, ministrul român a comunicat omologilor săi din OTV faptul că nu era de acord cu textul respectiv.

Dr Petre OPRIS

În timpul întâlnirilor oficiale, din spatele nelipsiților ochelari fumurii, Wojciech Jaruzelski îl observa atent pe Ceaușescu. Impresii, deloc măgulitoare pentru liderul de la București, au fost consemnate în memoriile generalului polonez FOTO: Arhivele Naționale

CURSUL DE JURNALISTICĂ (6)

Prelucrarea informațiilor pentru mesaje cu structură complexă

Când anumite imperative o impun, mesajul trebuie să fie concis și precis, astfel încât receptorul înțelegându-l imediat să poată lua o decizie sau să întreprindă o acțiune. Acesta este cazul mesajelor numite cu structură simplă, unde contează scoaterea în relief a faptului la care se referă: text, documente, discurs, spectacol. Inteligibilitatea imediată a textului este atunci primordială, iar scopul său practic impune linii dreapte, „culoarea”, și nu „nuanța”.

În alte situații, autorul unui mesaj trebuie să dezvolte la cerere informațiile pe care le deține. Și în acest caz el trebuie să scoată în relief faptul sau faptele pe care îl/le transmite, dar își prezintă și propria viziune despre subiect, făcând-o accesibilă destinatarului. Referințele la subiect rămân însă primordiale: autorul și receptorul mesajului sunt implicați în mod deliberat în text, care, pentru a asigura comunicarea, va fi mai elaborat, mai complex decât în cazurile precedente. În măsura în care aceste diferite implicații impun o elaborare deosebită, aceste mesaje vor fi numite cu structură complexă.

Unele pot fi scurte. Ziaristul care trebuie să compună un articol după un subiect precis, specialistul care trebuie să scrie prefața la o lucrare ce va apărea dezvoltă informații în texte de dimensiuni restrânse. Deși timpul și spațiul sunt limitate pentru om, sunt situații care determină dezvoltarea mai amplă, care, pornind de la o temă inițială, se desfășoară ca un evantai. (...) **Dezvoltările în evantai**

Dezvoltările în funcție de cultura sau experiența sa de viață, deține informații pe care în împrejurări diverse trebuie să le comunice. În cazul informațiilor reduse, autorul noului mesaj joacă rol de transformator uman care trebuie să știe să dispară în spatele textului și să apară rapid când i se cere o apreciere. În cazul informațiilor dezvoltate mai mult sau mai puțin, rolul de transformator se păstrează (deoarece a vorbi și a scrie înseamnă întotdeauna a transforma), dar, în măsura în care el trebuie să dezvolte un punct de vedere asupra unor informații, autorul mesajului devine autorul textului său.

Disertația reconstituie una dintre situațiile în care se tratează un subiect dat sau ales folosind cunoștințele și experiența proprie. Dacă într-o comunicare directă, deci orală, interlocutorul poate cere lămuriri asupra vreunui punct, în comunicarea scrisă sau transmisă la radio sau televizor cititorul sau auditorul nu o poate face. Disertația reproduce într-un fel condițiile ultimei situații. De aceea, pentru a putea comunica, el care practică disertația trebuie să se exprime cât mai bine. În acest scop, el trebuie să-și organizeze disertația în așa fel, încât să fie ușor de înțeles, să nu fie greutăți, ci și cu interes. Această organizare presupune alegerea datelor pe care le deține, apoi o reflecție asupra

lor, în fine, elaborarea unui plan detaliat, care să puncteze etapele dezvoltării. Acest demers facilitează coerența mesajului, și în consecință lectura sa.

În comentariul compus, elementele informației sunt date împreună cu textul, dar cunoașterea contextului din care a fost extrasă ajută la sesizarea legăturilor sale cu întregul, a originalității, când este cazul. Lectura analitică a textului pune în lumină elementele esențiale. Ce spune? Cum spune? Apar culorile dominante și, imediat, nuanțele. Atunci poate începe elaborarea unui plan care cuprinde detaliile caracteristice prezentate însă dintr-un unghi personal. A comenta un text înseamnă a comunica propria lectură altui cititor.

Acestea sunt exerciții scrise de exprimare și comunicare. Expunerea, exercițiu oral completează acest antrenament. Pregătirea pentru exercițiu este aceeași, dar executarea este sensibil diferită. Trebuie să vorbești singur în fața publicului și să stabilești un contact cu acesta. (...) **Disertația**

Situație și obiectiv (...) Prin acest spațiu se recrează, de fapt, o situație orală. Pornind din clipa în care, pe un subiect dat sau ales, un „emittor” începe să dezvolte (reflecție sau expunere) în mod profund și exhaustiv, cu scopul de a lămurii sau chiar de a convinge „un receptor” avem disertație. A întocmi un raport de mai multe pagini, a redacta un studiu mai mare, a dezvolta reflecțiile proprii pentru o viitoare carte înseamnă, vrei sau nu, a diserta. Ba mai exact, exercițiul disertației se află la întretăierea acestor activități, mai mult sau mai puțin apropiate unele de altele.

Obiectivul este triplu și răspunde celor trei principii fundamentale ale oricărei comunicări elaborate. Când se tratează o problemă anume trebuie mai întâi să mergem dincolo de aparențe, de primele impresii și să facem analiză până în cele mai fine nuanțe, să distingem și să denumim astfel elementele fundamentale care compun problema. Este important să fim exhaustivi, adică să nu lăsăm în umbră nici unul din aspectele problemei: nu este vorba de noțiunea de profunzime, ci de extensie. A diserta înseamnă a delimita fără greșală ansamblul de „regiunile” pe care le acoperă problema și a le examina pe toate. Al treilea obiectiv este elaborarea dublului examen, vertical și orizontal în mod satisfăcător din punct de vedere intelectual; cu alte cuvinte, procesul logic adoptat de emittor pentru analiza sa să-l facă pe receptor să înțeleagă etapele și să accepte analiza ca exactă.

Este adevărat că nu toate situațiile concrete de comunicare scrisă necesită redactarea unei disertații, însă majoritatea acestor situații cer aptitudini de comunicare care se deosebesc în practica disertației. Aceasta nu

exclue celelalte tipuri de exerciții; dar toate celelalte tipuri de exerciții nu ar putea exclude disertația, singurul exercițiu care cere o disertație atât de elaborată și de complexă.

Restricții și libertăți

Pentru obiective atât de precise este necesară o metodă riguroasă. Aceasta va fi examinată din două puncte de vedere: cel al principiilor generale și cel al înșeși construcției disertației.

Primul principiu: subiectul și numai subiectul. Acesta trebuie delimitat și analizat cu maximum de precizie, pentru a putea contura corect aria problemei ce avem de prospectat în profunzime și în extensie. Orice comentariu introductiv, orice digresiune sau lărgirea excesivă a subiectului denotă neseriozitate, chiar slăbiciune intelectuală. De asemenea, trebuie să vedem o problemă de disertat chiar și într-un subiect de carte (de exemplu: „Ce este economia planificată?”), pentru că disertația trebuie să dezvăluie capacitatea de reflecție a autorului și mai ales cultura sa.

Al doilea principiu: demonstrația și nu vorbăria. Problema trebuie examinată succesiv, pe puncte distincte, însă toate trebuie încadrate în ideea principală, fără această progresie receptorul nu va fi convins și nici interesat. Aceasta presupune o prezentare particulară a textului scris, care, orice s-ar spune, nu este expresia vreunei discipline formaliste, ci răspunde pur și simplu cerințelor de comunicare, raționamentul, deci redactarea vizualizată se face în etape (sau părți) și, în fiecare din ele, pe paragrafe. Firește, fiecare parte tratează un (doar unul) aspect important al problemei, iar fiecare paragraf redă o idee (una singură) care constituie unul dintre elementele sau una dintre subdiviziunile „subiectului” acestei părți. Se înțelege că fiecare idee trebuie susținută de un exemplu concret. Dezordinea în spunerea ideilor, lipsa progresiei logice, afirmațiile gratuite, prezentarea compactă sau punctată sunt obstacole în comunicare.

Al treilea principiu: să fii personal. Tonul agresiv are toate șansele să pară ridicol cititorului, jargonul tehnic îl va obosi, stilul jurnalistic sau stilul construcției, cât și stilul emfatic și incoerent îi vor apărea drept lipsă de seriozitate.

A fi personal înseamnă a arăta că ești în stare să înțelegi ideile altuia, să le expui fără să le deformezi, să apreciezi calitățile și să distingi slăbiciunile. A fi personal înseamnă ca, după această primă fază de înțelegere, să te detașezi de ideile celorlalți și să le expui pe ale tale: cu modestie în același timp și în mod necesar cu o logică de necombătut.

Fragment din „Tehnica scrisului”, Căile Documentar editat de Catedra de teorie și practică presei a Academiei de Studii Sociale-Politice, p. 67-70.

ARTICOLUL ZILEI

Depășirea statului în poză

După decenii de actorie la înalte cote valorice, era inevitabilă tentația lui Ion Caramitru de a-și transforma experiența dobândită în experiență transmisibilă prin actul regizoral. Și în domeniul regiei pionieratul asigură celui tentat să și-l asume o anumită liniște: eforturile sale nu vor fi bruiate de performanțele anterioare, iar rezultatele obținute se vad de la mari distanțe și sunt de-a dreptul uimitoare. Spectacolele de musical din țara noastră au rămas să fie până acum, din punct de vedere regizoral, parcele de „terra incognita”. Montând pe scena teatrului liric din Constanța „My fair lady”, regizorul Ion Caramitru și-a asigurat întâietatea, dar și-a asumat și riscul de a se înfrunta cu o cunoscută peliculă cinematografică a acestui musical. Punct cu punct, regia a contracarat virtuozitățile peliculei: spectaculare treceri din interior în exterior și eclatante arhitectonice vizibile din film, montarea de la Constanța îi contrapune spectacolul scenografiei care, prin schimbarea la vedere a locurilor de joc într-o succesiune rapidă și ritmată, fără personaje, doar însoțită de ecleraj, transformă decorul în personaj ce se desfășoară pe durata uverturii. Ion Caramitru, meticolos, calm, sistematic, cu inventivitate și măsură, caută ceea ce nu s-a făcut și rezolvă ceea ce din punct de vedere teatral era la fel de important ca muzica. Apariția unui Gavroche londonez, bungoară, personaj inventat de regie, străbate spectacolul ca o undă aminti-

toare a shakespeareanului Puck, Balerina Delia Scorneschi, interpretă acestui băiețel, plin de umor și pus pe șotii, printr-o prezență vie, ca de năzdrăvan nelinești și mereu aflat în umbra întâmplărilor, leagă toate peripețiile transformării florăresei în lady, învăluindu-le cu aburul unei nostalgii fulgerate uneori de admirație și uimire ironice.

Un alt moment regizoral este cursa de cai la care asistă protipendă metropolei engleze: pornirea cailor din padoc nu mai constituie o convenție și prilejul unei oarecare parade a model, ci devine partitură coregrafică. Nu vom comenta interpretările cântăreților. Nu avem calitatea necesară. Vom spun doar că, grație – probabil – regiei, au depășit ticul de a sta în poză cu fața la public de câte ori partitura le-ar cere-o. Admirabilă, coregrafia acestui musical are firescul baletelor americane apte de a îngloba, de a specula cele mai banale gesturi și mișcări și de a le inventa grație și expresivitate. Spectacolul „My Fair Lady” este astfel conceput încât permite spectatorului să-și închipuie ca perfect posibilă și credibilă o lume în care oamenii nu își vorbesc, ci își cântă sentimentele, în care pentru fiecare stare de spirit ori idee se pot isca linii melodice propice exprimării lor și altfel decât doar prin cuvinte. Ceea ce constituie, indiscutabil, o performanță. Regizorală.

Paul Cornel Chitic
Teatrul, nr. 7/1989

RADIOGRAFII CULINARE

„GUSTUL DE CLUJ”

În 1989, doamna Ildiko Sorenson locuia în Cluj Napoca, dar, pe la sfârșitul verii, a reușit să se refugieze în Statele Unite. În bagaje – strictul necesar: haine, lucruri personale, dar și câteva suveniruri care să-i amintească de România. Un obiect cu totul și cu totul special pentru ea a fost caietul personal de rețete ungurești (rețete pe care le-a adunat ani în șir de la rude, prieteni ori de peste tot pe unde a mâncat ceva deosebit). Așa că acesta și-a găsit un loc aparte în valiză. A vrut să ia cu ea bogăția de gusturi și arome de care s-a bucurat mulți ani în propria bucătărie, pentru că a încercat mereu combinații interesante, chiar și cu puținele ingrediente care se găseau pe piața românească. În Statele Unite, adeseori a gătit rețetele din acest caiet (care mai conține, de asemenea, și multe referințe la preparate românești, fiindcă în Cluj de multe ori gospodinele nu țineau cont de etnie, atunci când își „împrumutau” rețetele), mai ales că soțul ei era emigrant norvegian, iar „jocurile gastronomice” de genul „ghici în ce țară se mănâncă asta!” erau preferate la petrecerile cu familia sau prietenii.

Astăzi s-a întors în România cu același caiet de rețete și dorește să ne împărtășească din deliciile de care s-a bucurat ani în șir, împrumutându-ni-l. Despre bucătăria ungurească, Ildiko (cărora prietenii americani îi spun Alexandra) ne zice că este bogată și diversificată, predominând specialitățile din carne de porc, de pasăre și de vacă. „Se remarcă gulașul care a fost adoptat și de populația românească și de alte etnii din zonă. Papricașul este o altă specialitate, pregătit din carne de porc și de pasăre, condimentat cu ardei iute și boia. Mâncărurile cu specific ungurese sunt pregătite cu sosuri foarte consistente în compoziție, în care predomină făina și smântâna. Salatele sunt pregătite în general cu zahăr și smântână. Fripturile se fac la grătar sau la cuptor și sunt însoțite de garnituri de legume indulcite”. Tot ea ne dezvăluie și care sunt băuturile aperiute ungurești: rachiiurile naturale din fructe, slibovița și votca.

Ne mărturisește că un preparat foarte drag ei este halászlé

(mâncare de pește), care se prepară foarte simplu: se prăjesc înăbușit în două linguri de ulei două cepe tăiate mărunt. Se adaugă o linguriță de paprika, apoi ce pește ai, tăiat în bucăți. Se fierbe totul până se înmoaie. La sfârșit se stropesc peștele cu zeamă de lămâie și se potrivește de sare și piper. Dintre toate mâncărurile, însă, gulașul este cel care o leagă cel mai strâns de România. „După ce am plecat, multă vreme m-am străduit să regasesc gustul gulașului pregătit de mama mea. Eu îi spuneam «gustul de Cluj», pentru că îl asociam întotdeauna cu ultima noastră masă în familie, acasă, în România, înainte de a pleca în pribegia mea americană”. Ne-am permis să copiem rețeta, așa cum apare în caiet: un kg carne de porc, 4 cepe, o lingură de untură, o jumătate de linguriță de boia, o lingură de bulion. Pentru găluște e nevoie de un ou, două linguri de făină, o lingură de untură, o lingură de apă, sare. Se taie carnea în bucăți și se prăjește în untură. Se adaugă ceapa tocată. Când se rumenesc se adaugă sarea, boiaua, bulionul și puțină sare. Separat se freacă un ou cu o lingură de untură, făină, apă și sare. Se amestecă totul foarte bine și se ia cu o linguriță din pastă din compoziție și se pune în apa clocotită, fierbând cam 10 minute. După ce s-au fiert, se scot gălușțele și se pun peste carnea din cratiță. Gulașul se servește foarte fierbinte.

Tot în caietul gospodinei putem găsi și preparate dulci. Mezes pogaci, de exemplu, se gătește din 500 g făină, 200 g zahăr praf, 4 linguri miere de albine, 150 g unt, un pahar cu smântână, bicarbonat, vanilie, scorțișoară, cuișoare, două gălbenușuri și un ou întreg. Se amestecă făina, zahărul, mierea încălzită, untul, smântâna, vanilia, bicarbonatul, scorțișoara și cuișoarele, oul și cele două gălbenușuri. Se frământă bine și se taie cu forme de biscuiți care se coc în cuptor.

Lectura caietului de bucate al dnei Ildiko Sorenson ne produce bucuria de a descoperi arome poate neștiute de mulți dintre noi.

Carmen DRĂGAN

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** **10^{,9} LEI**

CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

Cartile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

MARTOR IMPLICAT

1981: CEAUȘESCU ȘI KÁDÁR S-AU ÎMPOTRIVIT INTERVENȚIEI ÎN POLONIA

(Urmare din pag. 1)

Conform planului de desfășurare, în prima zi de ședință au luat cuvântul toți șefii direcțiilor de informații din marile state majore ale armatelor ali-ate, care au supus atenției concluziile lor privitoare la problemele impor- tante din activitatea adversarilor po- tentiali la situația politico-militară din Europa, cu deosebire la intenția NATO de a instala rachete cu rază me- die de acțiune (cu încărcături nuclea- re) în unele țări membre ale Alianței, fapt ce a generat criza eurorachetelor. De asemenea, au luat cuvântul o parte din miniștrii Apărării. (...)

Cursul lucrărilor ședinței a luat o in- torsătură neașteptată înaintea pauzei de prânz din ziua de 3 decembrie. Cu circa 15 minute înainte de pauză, în jurul orei 12:00 (ora Moscovei), un colonel din armata sovietică, probabil din secretariatul creat pentru ședință, i-a comunicat translatorului delega- ției noastre, colonelul Alexandru En- drijevski, că imediat ce se intră în pauză, miniștrii Apărării sunt rugați să ia parte la o întâlnire într-o sală apropiată celei în care avea loc ședința Comitetului Miniștrilor Apărării. Ofițerul care ne-a transmis invitația nu a dat nici o explicație în legătură cu scopul întâlnirii.

După anunțarea pauzei m-am de- plasat spre locul indicat împreună cu colonelul Al. Endrijevski, singurul ofițer din armata română, care în ca- litatea sa de translator de limbă rusă m-a însoțit permanent în toate fazele aprinsei dispute despre care va fi vor- ba în cele ce urmează. Generalul colo- nel Marin Nicolescu m-a condus până la intrarea încăperii unde eram invi- tat, spunându-mi că mă așteaptă cu nerăbdare să aflu mobilul întâlnirii. Când, la intrarea mea în sala respecti- vă, i-am văzut pe ceilalți invitați deja instalați pe locuri, mi-am dat seama că trebuie să fie vorba despre ceva deosebit. În afara de cei șapte miniștri ai Apărării ai țărilor participante la Tratatul de la Varșovia, de comandan- tul șef al Fortelor Armatei Unite, ma- reșalul Viktor Kulikov, și de șeful său de stat major, generalul de armată Anatoli Gribkov, care erau membri ai Comitetului, la acea întâlnire inter-activă se aflau mareașalul Nikolai Ogarkov, șeful Statului Major general al Armatei sovietice, precum și ge- neralul de armată Alexei Epșev, șeful Direcției superioare politice a armatei și flotei militare, care erau membri ai delegației militare sovietice.

După ce a făcut apelul din ochi, spre a se convinge că nu lipsește nimeni, mareașalul Dmitri Ustinov a intrat di- rect în problemă, comunicându-ne că generalul W. Jaruzelski, conducătorul Poloniei, a cerut printr-o telegramă ajutor, întrucât, zicea mareașalul, situa- ția din țară se deteriorase. Mareașalul Dmitri Ustinov, în picioare, cu statura lui masivă, între cele două rânduri de mese la care eram așezați noi, puțin retras ca să nu stea cu spatele la cine- va, a început să explice în ce consta agravarea situației din Polonia, care după cum accentua el, pune în peric- ol socialismul în acea țară și în ansamblu.

Porcând de la tabloul înfățișat și de la invocatul ajutor solicitat de W. Ja- ruzelski, mareașalul sovietic propunea că în comunicatul pe care urma să-l adoptăm (și al cărui text fusese conve- nit înaintea ședinței), să introducem un paragraf prin care să ne exprimăm sprijinul față de Guvernul polonez. Completarea propusă de mareașal avea aproximativ următorul conțin- tut: „Comitetul Miniștrilor Apărării sprijină acțiunile întreprinse de Gu- vernul polonez pentru curmarea amestecului forțelor contrarevoluțio- nare străine și a statelor NATO care puf în pericol existența socialismu- lui în Polonia”.

Repetau istoria din august 1968

Am ascultat textul și am întrebat ce fel de ajutor putea oferi Comitetul Mi- niștrilor Apărării în afara de unul mi- litar. Nu mi s-a dat nici o explicație. După mareașalul D. Ustinov, a inter- venit generalul D. Djurov, ministrul Apărării al Bulgariei, care a declarat că este de cord să dăm neîntârziat ajutor Poloniei, și că în acest sens el are apro- barea Biroului Political Partidului Co- munist Bulgar. Rezulta că unele state membre ale Tratatului de la Varșovia cunoșteau dinainte că se preconiza și o soluție militară în cazul Poloniei. Se repeta, într-un fel, istoria din august 1968.

DIN PRESA EXILULUI

Numirea Mitropolitului român la Chișinău

A fost înlocuit mitropolitul Serapion de la Chișinău, rus și rusificator, neștiutor al istoriei locurilor și limbii române, comunică membrii Comisiei cu probleme bisericești a Frontu- lui Popular din Moldova.

Mitropolitul Serapion, aflat în funcție de doi ani, a fost înlocuit sub presiunea opiniei publice. La 15 iulie a avut loc redeschiderea Catedralei din Chișinău, slujba fiind oficiată de Serapion, care și-a cuvântat predica în rușește. Publicul, dintre care țărani veniți din toate colțurile Moldovei, l-au

A urmat generalul de armată M. Dzur, ministrul Apărării al Cehoslo- vaciei, (ar fi de amintit că acesta a fost implicat în intervenția din țara sa din anul 1968), care, în esență, a spus că deși el nu mai este membru al Birou- lui Political partidului său se pronunță pentru „acordarea ajutorului cerut” de Polonia. Generalul de armată H. Goff- mann, ministrul Apărării al R.D. Ger- mane, s-a exprimat simplu, afirmând că el nu este împotriva. Generalul de armată L. Czinege, ministrul Apărării al Ungariei, a declarat însă că nu se poate pronunța până când nu se con- sultă cu János Kádár, observând că nu înțelege ce s-a schimbat în Polonia din ziua precedentă, întrucât generalul Fl. Siwiski nu pomenise nimic despre așa ceva în intervenția sa.

Profund marcat de situația creată, abătut, generalul Fl. Siwiski n-a spus nici un cuvânt, au s-a opus în nici un fel, adoptând o poziție implicit capitu- lară. Este momentul să precizăm că, în august 1968, polonezii intraseră în Ce- hoslovacia cu patru divizii, constitui- te într-o armată, pe care o comandase nimeni altul decât generalul-colonel Fl. Siwiski, cel care stătea acum încre- menit lângă mine. (...)

Unde-i telegrama lui Jaruzelski?

Mi-am început intervenția prin constatarea că, dacă ni se cere ajutor, noi, miniștrii Apărării, nu putem pro- pune și oferi decât unul militar. Apoi l-am rugat pe mareașalul D. Ustinov să ne prezinte telegrama trimisă de ge- neralul W. Jaruzelski și l-am întrebat de ce liderul polonez se adresează mi- niștrilor Apărării, și nu șefilor de state, având în vedere funcțiile cu care era investit.

În același timp, preluând ideea ge- neralului L. Czinege, am solicitat să ni se explice ce s-a schimbat în Polonia, deoarece eu o zi înainte, generalul Fl. Siwiski luase cuvântul în forul nostru și nici atunci și nici până la ora acelei discuții nu semnalase sub nici o formă că, față de ceea ce se știa, ar fi existat o situație deosebită în țara sa. Am în- cheiat, subliniind că, deși nu am un mandat în acest sens, întrucât situația creată era inedită, respectând princi- piul neamestecului în treburile inter- ne ale altora, nu pot fi de acord să sem- nez un document de natura celui pro- pus de mareașalul D. Ustinov. Dacă vor s-o facă, să o facă fără români, și chiar să specifice că românii se opun, dar eu îi sfătuiesc să nu recurgă la o aseme- nea soluție. Cu toate insistențele ma- reșalului D. Ustinov, susținut de cola- boratorii lui (mai puțin de mareașalul V. Kulikov și de generalul A. Gribkov, care n-a luat cuvântul nici atunci și nici, a doua zi), de miniștrii Apărării ai Bul- gariei și Cehoslovaciei, n-am cdat, am rămas pe poziția exprimată. La un moment dat, un viceamiral sovietic de la secretariat a adus o filă, scrisă de mână cu cerneală, spunându-ne că este telegrama lui W. Jaruzelski, fără însă a-i da citire, ori să ne-o pună la dis- poziție. Acest lucru mi-a întărit con-vingerea că nu există o telegramă de la W. Jaruzelski, că hârtia prezentată nu era un document autentic.

Raport la București

La despărțire am declarat că voi raporta neîntârziat la București pen- tru a se cunoaște situația creată și ati- tudinea adoptată de mine. Am luat imediat legătura prin telefon (în jurul orei 13:00, ora locală) cu Nicolae Cea- ușescu, în prezența generalului-colonel Marin Nicolescu și a colonelului Ale- xandru Endrijevski, și i-am comuni- cat că „aici s-a ivit o problemă fulmi- nantă”. După ce l-am informat mai pe larg asupra celor discutate el a spus: „Păi, asta înseamnă intervenție!”, la care eu am completat: „Așa am înțeles și eu, de aceea m-am opus”. „Ai pre- cedat bine”, a spus el. Apoi m-a în- trebat ce poziție au adoptat ceilalți. După ce a ascultat, a precizat că, având în vedere gravitatea și complexitatea problemei, nu-mi poate da un răs- puns pe loc, că trebuie să se consulte cu Consiliul de Stat și cu Guvernul. „Sună-mă peste o oră”, a încheiat el. Cred că N. Ceașescu avea în vedere faptul că discuția noastră telefonică este interceptată și că dorea astfel să aducă la cunoștința sovieticilor că problema respectivă va fi discutată în forurile statale superioare românești. Peste o oră am telefonat la București. Nicolae Ceașescu mi-a comunicat, fără a-mi da alte detalii, că s-a consul- tat cu „cine trebuie” și că au stabilit să ne menținem pe poziția adoptată.

Generalul Olteanu a fost implicat în luarea deciziilor la cel mai înalt nivel. Impresiile culese în timpul ședințelor Comitetului Politic Consultativ unde s-a discutat dosarul polonez și consemnate în memorii sunt confirmate de arhive FOTO: AGERPRES

Consultare româno-maghiară

În timpul pauzei de prânz, șeful Di- recției informații a armatei maghiare a solicitat o întrevvedere cu omologul său român. I-am aprobat contraami- ralului Șt. Dinu să dea curs cererii și, bănuind că acțiunea viza o consultare în legătură cu poziția noastră în che- stiunea poloneză, am convenit cu el și ce atitudine să adopte. La această în- tâlnire, contraamiralul Șt. Dinu a fost însoțit de colonelul Al. Endrijevski. La întoarcere m-a informat că mi- nistrul L. Czinege a dorit să aflu, prin ge- neralul delegat de el, dacă ne men- ționem pe poziția exprimată la ședința ce avusese loc cu puțin timp în urmă, lăsând să se înțeleagă că dorește să ni se alăture.

Probabil că ministrul ungar a re- curs la această formulă poate pentru că o întâlnire între noi doi ar fi atras atenția. În ceea ce mă privește, am in- terpretat demersul generalului L. Czi- nege ca pe o încercare de apropiere a atitudinii delegației ungare de poziția noastră, lucru care se va întâmpla în final, chiar dacă într-un mod con- ditionat. (...)

În ziua următoare, 4 decembrie, înainte de a începe lucrările ședinței Comitetului Miniștrilor Apărării, când toate delegațiile se aflau deja în sală, pe locurile lor, am fost din nou convocați, la fel ca în ziua precedentă, pentru a discuta aceeași problemă referitoare la Polonia.

În timp ce traversam sala în care avea loc ședința pentru a merge la locul întâlnirii, sub privirile tuturor celor prezenți, am fost reținut de mi- nistrul ungar, generalul de armată L. Czinege, care m-a întrebat dacă a intervenit cumva vreo schimbare în poziția delegației române.

L-am asigurat că nu s-a modificat nimic și că vom avea în continuare aceeași atitudine. După ce m-a ascu- tat, generalul ungar mi-a mulțumit și m-a informat că luase legătura cu János Kádár, șeful statului ungar, care-i precizase că el nu fusese căutat de conducerea poloneză pentru a-i solicita vreun sprijin. (...)

România este împotriva

Împreună cu ceilalți participanți, aceiași din ziua precedentă, am intrat în încăperea în care eram convocați, și ne-am așezat pe aceleași locuri (consider potrivit să menționez că foloseau traducători pentru limba rusă numai miniștrii Apărării din

România, Ungaria și R.D. Germană și că, dintre toți miniștrii Apărării din tratat, numai eu și omologul meu ungar nu aveam studii în URSS.

Primul a vorbit mareașalul D. Usti- nov, reluând explicațiile din ajun le- gate de Polonia. De această dată, ma- reșalul nu a mai cerut părerea fiecărui ministru. M-a invitat pe mine să-mi precizez atitudinea deși, așa cum menționam, o exprimasem în ziua anterioară în două impre- jurări. Dând curs invitației la cuvânt, am repetat cele spuse cu o zi în urmă, accentuând argumentele și sublini- ind, între altele, că nu trebuie făcut un asemenea pas ale cărui conse- țințe politice și militare în plan euro- pean și mondial ar fi fost imprevi- zibile, încheind că, de această dată, le transmitem punctul de vedere ofi- cial al forurilor supreme române care își însușiseră opinia exprimată de mine. Din informațiile primite de la București rezulta că generalul W. Jaruzelski nu se adresa autorităților românești cu vreo cerere, iar ceilalți miniștri pot lua decizia pe care o doresc, dar cu mențiunea că România este împotriva, am adăugat eu. Le-am sugerat totuși să dovedească dis- cernământ politic și responsabilitate și să nu recurgă la „ajutor” în Polonia, cum era numită previzibila inter- venție militară.

Au luat apoi cuvântul mareașalul Ni- kolai Ogarkov și generalul de armată Alexei Epșev, care au menționat, între altele, că socialismul este în pericol și dacă nu acționăm noi, vor acționa dușmanii noștri. În toila discuțiilor a intervenit ministrul Apărării al Bulgariei, generalul D. Djurov, care a fost de părere „să-l lăsăm pe tovarășul Olteanu, pentru că a rezultat că nu-și schimbă pă- rerea. Să ne ocupăm – a continuat acesta – de tovarășul Czinege pentru a ne spune clar ce a hotărât”. Ca urmare, „focul” a fost mutat pe mi- nistrul Apărării al Ungariei. Ge- neralul L. Czinege, după ce a reluat o serie de argumente, s-a referit la con- vorbirea avută cu J. Kádár în aceiași termeni în care mi-o relatase și mie înaintea ședinței, nu s-a declarat ex- plicit împotriva, dar nu și-a exprimat nici acordul. Pentru a-l determina pe generalul L. Czinege să se pronunțe, mareașalul N. Ogarkov a avut neferici- ta inspirație să spună că în Polonia trebuie acționat ferm, oportun și în unitate, pentru a nu se ajunge la situația creată în Ungaria în 1956.

La auzul acestei aprecieri, ge- neralul ungar a reacționat violent, lovind puternic cu pumnul în masă,

aproape strigând „cum își permite un mareașal sovietic să insulte poporul maghiar, care în 1956 a fost sfârțec de tancurile și tunurile unei armate străine?”. Generalul L. Czinege a afir- mat în încheiere că „tocmai de aceea nu trebuie să se mai repete un 1956”. Însă atitudinea lui față de chestiunea poloneză aflată în discuție rămănea confuză. Intervenind pentru a în- drepta turnura nedorită pe care o luase discuția, mareașalul D. Ustinov i-a solicitat generalului L. Czinege să se pronunțe clar dacă este de acord sau nu cu semnarea documentului preconizat. În fața acestei somații, generalul L. Czinege a recurs la ur- mătoarea stratagemă: „Dacă sem- nează tovarășul Olteanu, semnec și eu”. Mareașalul D. Ustinov și-a îndrep- tat privirile spre mine. Am repetat, nu știu pentru a căta oară, poziția adoptată de la început și pentru care acum aveam un minimum de suport din țară: „Nu sunt de acord!”. În cele din urmă nu s-a hotărât nimic. Ne- mulțumit de această nereușită, mareașalul D. Ustinov s-a îndreptat grăbit și nervos spre ușă.

Surse sovietice

Referindu-se la această ședință, re- cunoscând că se lua în calcul o inter- venție militară în Polonia, generalul A. Gribkov, în lucrarea sa „Doctrina Brejnev și criza poloneză la începutu- rile anilor '80”, scria după 11 ani: „Din această cauză s-a hotărât că «decla- rația» fără semnătura celor doi miniștri nu putea fi redactată pentru a nu ară- ta lumii întregi divergențele dintre membrii Comitetului într-o proble- mă atât de importantă, care privea in- teresele tuturor țărilor participante la Tratatul de la Varșovia. Când János Kádár a aflat despre aceasta – con- tinuă A. Gribkov – el a fost surprins de nehotărârea ministrului său. N. Ceașescu însă a aprobat poziția adoptată de C. Olteanu”. (General de armată Anatoli I. Gribkov, Doctrina Brejnev și criza poloneză de la în- ceputurile anilor '80, în „Voennno-isto- ieskicij jurnal”, nr. 9, 1992, p. 51. Exprim recunoștința mea, și pe această cale, cunoscutului istoric Florin Constantiniu, care mi-a sem- nalat acest material, mi-a oferit o co- pie și a avut bunăvoința să comente- ze în presă dramaticul moment.

Gen. Col. (r) Constantin Olteanu Fragment din „România o voce distinctă în Tratatul de la Varșovia. Memorii 1980-1985. Dialog cu Dumitru Avram”, Editura Aldo, București, 1999, p. 102-110

Sinodul Bisericii Ortodoxe Ruse, care se întrunește de două ori pe an, a ținut o ședință specială, luând decizia înlocuirii lui Serapion – trimis în eparhia Tula – cu secretarul Mitropoliei din Cernăuți, Vladimir Cântăreanu. Este pentru prima oară când, sub stăpânirea sovietică, a fost numit ca Mitropolit, la Chișinău, un român.

Lupta (Paris), nr. 126/1989
Arhiva Institutului Național pentru Memoria
Exilului Românesc, Fond Dan Culcer

tv 15 iulie 1989

13:00 Telex
13:05 La sfârșit de săptămână
La treisprezece și cinci... Prefața emisiunii
Mugurel de cântec românesc.
Melodii populare
Reportaj din actualitatea socia- listă a țării: Izvoare de sănătate.
Reportaj de Dumitru Cacoveanu
Farmecul dansului
Telesport
Interferența artelor
Desene animate
Cuvinte potrivite. Moment poetic.
Recită actorul Silviu Stănculescu
Capodopere ale muzicii clasice
Din Fono-Filmoteca de Aur
Autograf de Portativ: Aurel

Neamțu
Redactorii ediției: Marin Traian, Ana Potra
14:45 Săptămâna politică
15:00 Închiderea programului
19:00 Telegazeta
19:25 Sub tricolor, sub roșu steag
Versuri patriotice, revoluționare
Redactor Elisabeta Mondanov
19:40 Telesciclopedia
Redactori: Ioan Ionel, Ion Ruș
20:10 Un cântec pentru fiecare...
Muzică ușoară românească
Redactor Titus Munteanu
20:55 Film artistic
Dilema doctorului
22:20 Telegazeta
22:30 Închiderea programului

vremea

Vremea a fost în general instabilă în nordul, centrul și estul țării, unde cerul va prezenta înnoări accentuate și pe arii relativ extinse au căzut ploii, însoțite de descărcări electrice, și izolat grindină. Pe alocuri, cantitățile de apă au depășit 25 litri pe metrul pătrat în 24 de ore. În restul țării, vremea a fost predominant frumoasă, cu cer variabil și averse de ploaie izolate. Vântul a suflat moderat, cu unele intensificări în estul

țării și zona de munte. Tempera- turile minime au fost cuprinse, în general, între 9 și 19 grade, iar cele maxime între 20 și 30 de grade, izo- lat mai ridicate în sud-vest.

În Capitală vremea a fost ușor instabilă, iar cerul temporar noros. Au căzut ploii, care au avut și caracter de aversă. Vântul a suflat predomi- nant moderat. Temperaturile mini- me au oscilat între 14 și 17 grade, iar cele maxime între 26 și 30 de grade.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Teatrul Fantasio Constanța anunță concurs pentru ocuparea posturilor vacante conform legislației în vi- goare: secția de balet contemporan și clasic a posturi balerine, două posturi balerini; Secția revistă – 4 posturi balerini, un post solist vocal, un post actor, două posturi instrumentiști (vioară, saxofon). Concursul va avea loc în ziua de 24 iulie a.c., ora 10:00, la sediul Teatrului Bd. Republicii nr. 11. Centrala Industrială de Reparații Auto, cu sediul în București, Str. Clă-

bucet nr. 68, Sectorul 1, încadrează de urgență, în condițiile Legii nr. 12/1971, pentru activitatea de proiectare, in- gineri în specialitatea: TCM, MUS, Auto, Construcții industriale și civile.

VÂNZĂRI

Vând sufragerie completă cu sculp- tură, garnitură hol, studio pat, fotolii Mignon, deck, tuner și amplificator Electronica cu benzi Philips.

Vând Fiat 1100, păstrat gara, asigur piese, două reparații capitale, motor, numeroase piese schimb originale.

Adnotări

ORIZONTAL: 1) Lovitură de baston în piept, ce-ți taie răsufierea – Nu-i b... și, nici pielea de pe ea. 2) Deșteptare... „ur- purie pentru instrucție. 3) Centru ambiental... de valoare! – Puncte de suspensie. 4) Năuc pe jumătate! – Ar- sură din joacă – Ajuns în cele din ur- mă! 5) Domeniu aflat sub cheie, con- form acordului – Linia de marcatie a zonelor piscicole (pl.). 6) Chef de dans până la miezul nopții – Bătut de ape, la capătul pământului. 7) Generatoare de forță, ce-și consumă energia în timp – Dă dovadă de opacitate. 8) Ros- togolire la pământ – Reductor cu con- sum diminuat. 9) Parcă îl auzi pe Crean- gă... – Tintă mișcătoare pe care tragem de-o viață. 10) Imagine falsă realizată din prea multă bună credință – Ricoșat din cap! 11) Pusă de-a curmezișul când vrei să urci – Arde... ca pare.

VERTICAL: 1) Albeață ce-ți defor- mează privirea asupra lumii – Ex- cepție ce strică o anumită regulă într-o partidă. 2) Contacte repetate din care ies scântei. 3) Uns cu toate alifile, iese bine din văzul lumii – Culesul manual pe rânduri. 4) Pică la mijloc! – Generatoare de înaltă tensiune. 5) După ce-o face de oaie, își vinde scump pielea – Grup popular ce se remarcă pe-ntinderea unei arii. 6) Proces-verbal de imputare – Aple- cat în spate! 7) Cântec de succes inter- național – Masă plasată în preajma patului. 8) Pânză ce aduna lumea-n în- jurul ei – Lansată în lume după ulti- mul tipar. 9) Înselat și prins în cursă – Unele ce-ți fac bine la nevoie. 10) Nu se lasă până la sfârșitul vieții. 11) Câ- mașă din cuier! – Aici se primeau mu- safirii la poartă...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Almanah Știința Tineretului

amintiri

GOSPODINE!
Pentru a pre-
găti mai repe-
de și mai bine
o mâncare gus-
toasă
folosiți cu toa-
tă încrederea
VASELE EMAI-
LATE din tablă
de oțel: oale,
cratife cu guler
și capace, ti-
găi, țevi, pentru
cupt și altele, de
diferite capaci-
tăți, cu finisaj
normal, special
și cu decor, sau
la fabricate la
interprimăria
de vase emaila-
te SIGHIDRA
TEL. 75-30, FAX
TEL. 75-30